

ความสัมพันธ์ระหว่างอิทธิบาทธรรมกับประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน
ของบุคลากรเทศบาลในอำเภอเมืองพิจิตร จังหวัดพิจิตร
Relationship Between Iddhipadadhamma and Work Performance Efficiency of
Employee in mueang Phichit Municipality, Phichit Province

พระสมศักดิ์ กิตติวุฑโฒ (มีกมล) ☐

Phrasomsak Kittivuddho (Mekramal)

พระปลัดสมบัติ ฐิติญาโณ, ดร.ประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ☐

พระครูสังฆรักษ์เกียรติศักดิ์ กิตติปัญโญ, ดร.กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ☐

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ ๑) เพื่อศึกษาการปฏิบัติตนตามหลักอิทธิบาทธรรมของบุคลากรเทศบาลในอำเภอเมืองพิจิตร จังหวัดพิจิตร ๒) เพื่อศึกษาประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรเทศบาลในอำเภอเมืองพิจิตร จังหวัดพิจิตร และ ๓) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างอิทธิบาทธรรมกับประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของบุคลากรเทศบาลในอำเภอเมืองพิจิตร จังหวัดพิจิตร

ผลการวิจัยพบว่า

๑. ระดับการปฏิบัติตนตามหลักอิทธิบาทธรรมของบุคลากรเทศบาลในอำเภอเมืองพิจิตร จังหวัดพิจิตร โดยภาพรวมพบว่า อยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน

๒. ปัจจัยส่วนบุคคลที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรเทศบาลในอำเภอเมืองพิจิตร จังหวัดพิจิตร พบว่าปัจจัยส่วนบุคคล คือ ปัจจัยด้านเพศ อายุ ระดับการศึกษา ระยะเวลาในการดำรงตำแหน่ง ตำแหน่ง และรายได้ต่อเดือน ไม่มีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรเทศบาลในอำเภอเมืองพิจิตร จังหวัดพิจิตร จึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้

๓. ปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรเทศบาลในอำเภอเมืองพิจิตร จังหวัดพิจิตร พบว่า ปัญหาและอุปสรรค คือ บุคลากรบางคนยังขาดความรักความชอบในงานบางอย่าง ควรเสริมสร้างปลูกจิตสำนึกให้มีความรู้เกี่ยวกับงานในหน้าที่และงานที่ต้องปฏิบัติ ควรมีการประเมินงานตรงไปตรงมาอย่างโปร่งใส บุคลากรเทศบาลยังทำงานแบบเช้าชามเย็นชาม เอาเวลาไปทำงานอย่างอื่นไม่ทุ่มเทให้กับงาน และยังเอาตัวรอดในการทำงาน

☐ นิสิต หลักสูตรปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิตสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย
วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

☐ พระปลัดสมบัติ ฐิติญาโณ, ดร.ประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

☐ พระครูสังฆรักษ์เกียรติศักดิ์ กิตติปัญโญ, ดร.กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ผู้บริหารเรียกพนักงานไปใช้งานส่วนตัว จึงขาดความเพียรในการทำงาน บุคลากรยังมีการหลบหลีก ปิดความรับผิดชอบ ไม่เอาใจใส่ต่องานเท่าที่ควร ขาดการเอาใจใส่ในงานทั้งที่เป็นหน้าที่ของตนเอง ทำงานไม่ละเอียด ขาดสมาธิในการทำงาน ทำให้งานเกิดการผิดพลาดเสียหาย ต้องแก้ไขอยู่เสมอ โดยมีข้อเสนอแนะว่า ควรศึกษาหลักอิทธิบาทธรรมในพื้นที่เทศบาลเมืองพิจิตรเพิ่มเติมที่อาจส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรให้ครอบคลุมมากยิ่งขึ้น ควรศึกษาบทบาทของบุคลากรเทศบาลที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรเทศบาลในอำเภอเมืองพิจิตร จังหวัดพิจิตร ควรศึกษาแนวทางการส่งเสริมการเข้าร่วมอบรมการปฏิบัติงานตามหลักอิทธิบาทธรรม ของของบุคลากรเทศบาลในอำเภอเมืองพิจิตร จังหวัดพิจิตร

คำสำคัญ: หลักอิทธิบาทธรรม, ประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน

Abstract

This research had 3 objectives : 1) to study the personnels' behavior accordance Iddhipādadham in Muang Phichit Municipality, Phichit Province, 2) to study the efficiency of personnels' performance in Muang Phichit Municipality, Phichit Province and 3) to study the relationship between Iddhipādadham and efficiency of personnels' performance in Muang Phichit Municipality, Phichit Province. This study was carried on through the Mixed Method Research consisting of quantitative, survey and qualitative research. The sampling group used in this study were 230 persons working for Muang Phichit Municipality, Phichit Province. The Questionnaire was used as the research tool in collect the data. The Data analysis was done by using statistics at frequency, percentage, mean, standard deviation, Pearson's Product Moment Correlation Coefficient to test the hypothesis and Chi-Square test. The qualitative research, the In-Dept Interview with a key informants used in this study and data analysis used descriptive content analysis technique.

The results of this study revealed as follows:

1) The personnels' behavior accordance Iddhipādadham in Muang Phichit Municipality, Phichit Province, it appeared in average at the middle level ($\bar{X}=3.16$). When considered into each aspect ranging from high to low of the means, it showed respectively as : Viriya : (effort) ($\bar{X}=3.22$), Citta : (thoughtfulness) at ($\bar{X}=3.20$), Chanda : (aspiration) at ($\bar{X}=3.13$) and Vimamsā : (examination) at ($\bar{X}=3.10$).

2) Personal factors affecting towards the efficiency of personnels' performance in Muang Phichit Municipality, Phichit Province, it found that the

following factors had no relationship with the efficiency of personnels' performance : sex, age, educational level, the period of being in the position, position and income per month, so the hypothesis was denied.

The relationship between Iddhipādadham and efficiency of personnels' performance in Muang Phichit Municipality, Phichit Province, it disclosed that each aspect of Iddhipādadham showed in average having relationship with the efficiency of personnels' performance at the low level with positive relationship ($R=0.041$).

3) The problems, obstacles and suggestions concerning the efficiency of personnels' performance in Muang Phichit Municipality, Phichit Province, it revealed that the problems and obstacles were some personnels lacked of love and like to work some jobs, they should be built the conscious minds to realize of the jobs in duty and the jobs to perform, job assessments should be done straight forwardly and transparently, the personnels of the Municipality still worked without paying more attention to the jobs seriously by taking the official time to do another jobs without devotion on their own ones, working with selfishness, the executive called for some personnel to do his personal personnel to do his personal jobs, the personnels lacked of diligence, avoided working, threw away their responsibilities, working with ignorance, the personnels lacked of real interests to the jobs in duty, working without concentration causing some inaccuracy and neat less which needed to be corrected more often. The suggestions found as Iddhipādadham should be studied more within the areas of Muang Phichit Municipality which might affect to the efficiency of personnels' performance, the roles of Municipality personnels should be studied which might affect to the efficiency of personnels' performance in Muang Phichit Municipality, Phichit province, the Municipality should study the guidelines to encourage the training on Iddhipādadham applying into the jobs of its personnels should study the efficiency of personnels' performance in Muang Phichit Municipality, Phichit Province

Key Word: Iddhipadadhamma, Efficiency of staff performance

๑. บทนำ

พระพุทธศาสนาในฐานะที่เป็นสถาบันหนึ่งของสังคมไทยเป็นวัฒนธรรมที่มีค่าสูงยิ่ง โดยมีหลักพุทธธรรมซึ่งเป็นคำสั่งสอนอันยิ่งใหญ่ของพระพุทธองค์ที่จะนำมาพัฒนาให้มนุษย์มีความเจริญก้าวหน้าและจัดสรรความเป็นอยู่ของมนุษย์ เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างผาสุกในสังคมไทย เพราะโลกทัศน์ของพระพุทธศาสนาถือว่าสังคมในฐานะที่เป็นตัวเชื่อมสำคัญที่ทำให้สมาชิกในสังคมมีปฏิสัมพันธ์กันหรือมีการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ร่วมกัน ถ้าหากสังคมมีความเจริญ มีความถูกต้อง มีความเหมาะสม และเป็นธรรม สังคมก็จะเป็นเสมือนเครื่องมือหรือเป็นองค์ประกอบที่มีส่วนสำคัญในกระบวนการพัฒนามนุษย์ เพื่อให้เป็นมนุษย์ที่มีความรู้มีคุณธรรมและมีศักยภาพในอันจะนำไปสู่การพัฒนาสังคมอีกระดับหนึ่ง ซึ่งเป็นรากฐานของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ที่สำคัญที่สุดของประเทศชาติ

เมื่อกล่าวถึงหลักพุทธธรรมหรือคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้าในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ทั้งในด้านวิถีชีวิตความเป็นอยู่ร่วมกันในสังคม ตลอดจนการปฏิบัติงาน พระพุทธเจ้านั้นพระองค์ได้ทรงวางแผนหรือวางหลักการในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เอาไว้ โดยทรงมุ่งเน้นการพัฒนาที่จิตใจเป็นสำคัญ เพราะเมื่อมนุษย์ได้รับการพัฒนาอย่างถูกต้องทางด้านร่างกายและจิตใจแล้วก็ได้ชื่อว่ามีมนุษย์ผู้นั้นได้รับการพัฒนาทุกอย่าง เป็นคนที่มีจิตใจสูงและย่อมจะนำความสุขมาให้แก่ตนเอง แก่ผู้อื่นและแก่สังคม อันจะก่อให้เกิดการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างสันติสุขตลอดทั้งสร้างความเจริญก้าวหน้าในการดำเนินชีวิตและการปฏิบัติงานให้แก่ตนเองได้เป็นอย่างดีและมีประสิทธิภาพ เพราะการปฏิบัติงานในวิถีการดำรงชีวิตของมนุษย์นั้นจะเป็นสิ่งที่ยกเว้นหรือไม่ปฏิบัติไม่ได้ ด้วยเหตุนี้หน้าที่ความรับผิดชอบหรือการปฏิบัติงานจึงเป็นสิ่งที่ประเสริฐ และเป็นสิ่งที่มีความสำคัญต่อการปฏิบัติงานของบุคลากรเทศบาล ถ้าหากละเลยก็ย่อมจะสูญเสียต่อการปฏิบัติงานของบุคลากรเทศบาลที่ถูกต้องไป

ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาวิเคราะห์การนำหลักอิทธิบาทธรรมมาใช้ในการปฏิบัติงานของบุคลากรเทศบาลในอำเภอเมืองพิจิตร จังหวัดพิจิตร ซึ่งเป็นวิธีการที่จะทำให้ได้ทราบถึงการนำหลักอิทธิบาทธรรมมาใช้ในการปฏิบัติงานของบุคลากรว่ามีการนำมาใช้ในระดับใด ตลอดจนมีความมุ่งมั่นเพื่อการบรรลุผลสำเร็จของการปฏิบัติงานตามหลักอิทธิบาทธรรมที่มีประสิทธิภาพมีประสิทธิภาพและบรรลุผลสำเร็จในการปฏิบัติงานเช่นไร รวมทั้งเป็นแนวทางในการพัฒนาจิตใจและพฤติกรรมในการปฏิบัติงานของบุคลากร เนื่องจากหน้าที่ความรับผิดชอบในงานการบริการสาธารณะนั้นเป็นงานที่ต้องอาศัยความพอใจ ความอดทน ความเพียร ความรับผิดชอบและการพิจารณาไตร่ตรองตามเหตุและผลอย่างรอบคอบ ด้วยเหตุนี้ การนำหลักพุทธธรรมโดยเฉพาะหลักอิทธิบาทธรรม มาใช้ในการปฏิบัติงานของบุคลากร จะสามารถทำให้การปฏิบัติงานของบุคลากรสามารถบรรลุผลสำเร็จและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

๒. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- ๑) เพื่อศึกษาการปฏิบัติตามหลักอิทธิบาทธรรมของบุคลากรเทศบาลในอำเภอเมืองพิจิตร จังหวัดพิจิตร
- ๒) เพื่อศึกษาประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรเทศบาลในอำเภอเมืองพิจิตร จังหวัดพิจิตร
- ๓) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างอิทธิบาทธรรมกับประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของบุคลากรเทศบาลในอำเภอเมืองพิจิตร จังหวัดพิจิตร

๓. ขอบเขตการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้กำหนดขอบเขต คือ ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างอิทธิบาทธรรมกับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรเทศบาลในอำเภอเมืองพิจิตร จังหวัดพิจิตร ในหน้าที่ และภารกิจที่ได้รับมอบหมายเฉพาะด้านการปฏิบัติงานของบุคลากรตามกรอบหลักธรรมอิทธิบาท ๔ ประการด้วย ฉันทะ วิริยะ จิตตะ และวิมังสา

ตัวแปรในการวิจัยคือ ตัวแปรต้น (Independent Variables) ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา ระยะเวลาดำรงตำแหน่ง ตำแหน่ง รายได้ และการปฏิบัติตามหลักอิทธิบาท ๔ คือ ฉันทะ วิริยะ จิตตะ วิมังสา

ประชากร (Population) ในการวิจัย ได้แก่ บุคลากรที่ปฏิบัติงานภายในเทศบาลในอำเภอเมืองพิจิตร จังหวัดพิจิตร ในปีพ.ศ.๒๕๕๘ ได้แก่ ข้าราชการประจำ พนักงาน ลูกจ้างประจำ ลูกจ้างตามสัญญาจ้าง และนักศึกษาฝึกงาน รวมทั้งสิ้น จำนวน ๕๔๓ คน □

พื้นที่ในการศึกษาวิจัย ได้แก่ พื้นที่ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ เทศบาลในอำเภอเมืองพิจิตร จังหวัดพิจิตร ทั้ง ๕ เทศบาลอันประกอบด้วย ๑. เทศบาลเมืองพิจิตร ๒. เทศบาลตำบลวังกรด ๓. เทศบาลตำบลดงป่าคำ ๔. เทศบาลตำบลหัวดง ๕. เทศบาลตำบลท่าพ้อ

ระยะเวลาดำเนินการวิจัยตั้งแต่เดือน กันยายน พ.ศ.๒๕๕๘ ถึง เดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ.๒๕๕๙ รวมเป็นระยะเวลา ๖ เดือน

๔. วิธีดำเนินการวิจัย

ดำเนินการวิจัยโดยเป็นการวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Methods Research) โดยการวิจัยเชิงปริมาณ ใช้วิธีการวิจัยเชิงสำรวจ และการวิจัยเชิงคุณภาพ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ บุคลากรเทศบาลในอำเภอเมืองพิจิตร จำนวน ๒๓๐ คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบน

□ ข้อมูลจากการสอบถามพนักงานเทศบาลทั้ง ๕ แห่ง ในอำเภอเมืองพิจิตร จังหวัดพิจิตร ณ วันที่ ๑๘/มี.ค./๒๕๕๘

มาตรฐาน (Standard Deviation) ทดสอบสมมติฐาน โดยการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) และการวิเคราะห์ทดสอบความสัมพันธ์แบบไค-สแควร์ (Chi-Square test) และการวิจัยเชิงคุณภาพโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) จำนวน ๙ รูป/คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหาเชิงพรรณนา

๕. สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างอิทธิบาทธรรมกับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรเทศบาลในอำเภอเมืองพิจิตร จังหวัดพิจิตร ใช้วิธีวิจัยแบบผสมผสานวิธีการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) จากแบบสอบถาม (Questionnaire) และการวิจัยเชิงคุณภาพ Qualitative Research) โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก (in-depth interview) กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ Key Informants) ผู้วิจัยนำข้อมูลมาสรุปผลได้ดังนี้

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นหญิง

มีจำนวน ๑๕๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๓.๐ มีอายุระหว่าง ๔๔-๕๕ ปี จำนวน ๑๑๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๗.๘ มีระดับการศึกษาปวส./ปริญญาตรี จำนวน ๑๑๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๑.๗ มีระยะเวลาในการดำรงตำแหน่ง ๖ - ๑๐ ปี จำนวน ๗๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๑.๓ มีตำแหน่ง ข้าราชการประจำ จำนวน ๘๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๗.๐ และมีรายได้ต่อเดือนอยู่ระหว่าง ๓,๐๐๑ - ๑๕,๐๐๐ บาท จำนวน ๙๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๐.๐

ความคิดเห็นเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างอิทธิบาทธรรมกับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรเทศบาล ในอำเภอเมืองพิจิตร จังหวัดพิจิตร โดยภาพรวมการปฏิบัติงานตามหลักอิทธิบาทธรรม คือ ด้านฉันทะ (ความพอใจ) ด้านวิริยะ (ความเพียร) ด้านจิตตะ (ความเอาใจใส่) ด้านวิมังสา (ความรอบคอบ) โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย ๓.๑๖ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านสรุปได้ ดังนี้

๑) ด้านฉันทะ (ความพอใจ) โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย ๓.๑๓ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าด้านฉันทะ (ความพอใจ) มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ

๒) ด้านวิริยะ (ความเพียร) โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย ๓.๒๒ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าด้านวิริยะ (ความเพียร) มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ

๓) ด้านจิตตะ (ความเอาใจใส่) โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย ๓.๒๐ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าด้านจิตตะ (ความเอาใจใส่) มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ

๔) ด้านวิมังสา (ความรอบคอบ) โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย ๓.๑๐ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าด้านวิมังสา (ความรอบคอบ) มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ

ผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัยดังนี้

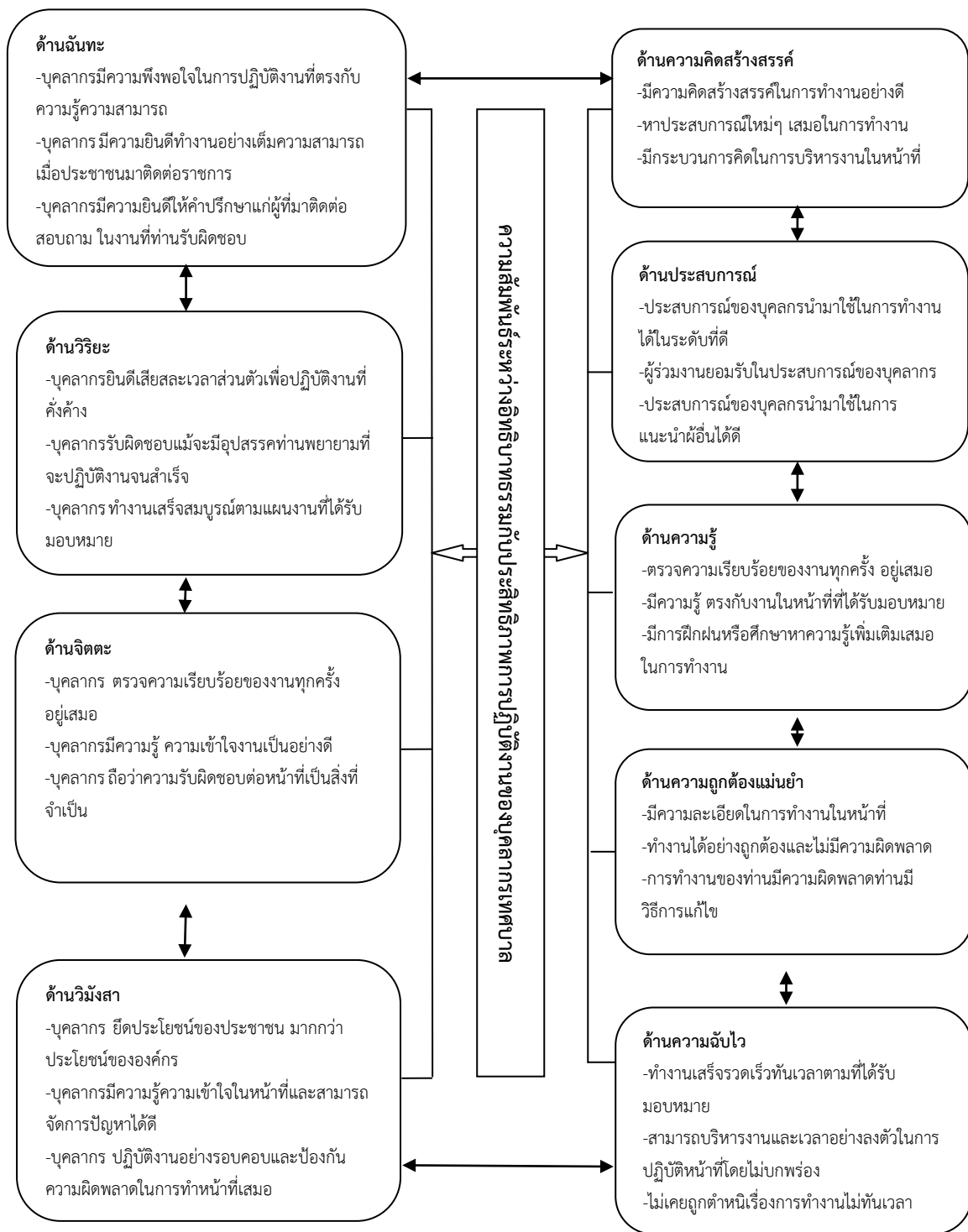
ผลการทดสอบสมมติฐานการศึกษาวิจัยเรื่อง “ความสัมพันธ์ระหว่างอิทธิบาทธรรมกับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรเทศบาลในอำเภอเมืองพิจิตร จังหวัดพิจิตร ” ผู้วิจัยได้ตั้งสมมติฐานการวิจัยไว้ ๒ ข้อ สามารถสรุปผลสมมติฐานได้ ดังนี้

สมมติฐานที่ ๑ ปัจจัยส่วนบุคคลของบุคลากรมีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรเทศบาลในอำเภอเมืองพิจิตร จังหวัดพิจิตร ผลการวิจัยพบว่า ไม่สัมพันธ์กันทุกด้าน จึงปฏิเสธสมมติฐาน

สมมติฐานที่ ๒ อิทธิบาทธรรมมีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรเทศบาลในอำเภอเมืองพิจิตร จังหวัดพิจิตร ผลการวิจัยพบว่า ไม่สัมพันธ์กัน จึงปฏิเสธสมมติฐาน

จากการวิจัยเกี่ยวกับความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรเทศบาลในอำเภอเมืองพิจิตร จังหวัดพิจิตรนี้ ผู้วิจัยสามารถสรุปเป็นองค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัยดังมีรายละเอียดแสดงตามแผนภาพ ดังนี้

ความสัมพันธ์ระหว่างอิทธิบาทธรรมกับประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน
ของบุคลากรเทศบาลในอำเภอเมืองพิจิตร จังหวัดพิจิตร

จากแผนภาพ ผู้วิจัยได้รับองค์ความรู้จากการศึกษาวิจัยความสัมพันธ์ระหว่างอิทธิบาทธรรมกับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรเทศบาลในอำเภอเมืองพิจิตร จังหวัดพิจิตร

ที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ ดังนี้

๑) ด้านฉันทะ บุคลากรมีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานที่ตรงกับความรู้ความสามารถ บุคลากรมีความยินดีทำงานอย่างเต็มความสามารถเมื่อประชาชนมาติดต่อราชการ บุคลากรมีความยินดีให้คำปรึกษาแก่ผู้ที่มาติดต่อสอบถาม ในงานที่ท่านรับผิดชอบ ถ้าบุคลากรในเทศบาลมีความรักความพอใจในการทำงานเป็นเบื้องต้นแล้ว ย่อมส่งผลให้ประสิทธิภาพในการทำงานเป็นไปได้อย่างดี

๒) ด้านวิริยะ บุคลากรยินดีเสียสละเวลาส่วนตัวเพื่อการปฏิบัติงานที่คั่งค้าง บุคลากรรับผิดชอบแม้จะมีอุปสรรคก็มีความพยายามที่จะปฏิบัติงานจนสำเร็จ บุคลากรทำงานเสร็จสมบูรณ์ตามแผนงานที่ได้รับมอบหมาย เมื่อมีความรักความพอใจในการทำงาน แล้วยังประกอบด้วยความเพียรแล้ว การทำงานย่อมส่งผลถึงประสิทธิผลของงานยิ่งขึ้นไปด้วย

๓) ด้านจิตตะ บุคลากรตรวจความเรียบร้อยของงานทุกครั้ง อยู่เสมอ บุคลากรมีความรู้ความเข้าใจงานเป็นอย่างดี บุคลากรถือว่าความรับผิดชอบต่อหน้าที่เป็นสิ่งที่จำเป็น การที่บุคลากรมีความตั้งใจในการทำงาน ย่อมส่งผลถึงความเรียบร้อยของงานและลดการทำงานผิดพลาดได้เป็นอย่างดี

๔) ด้านวิมังสา บุคลากรยึดประโยชน์ของประชาชน มากกว่าประโยชน์ขององค์กร บุคลากรมีความรู้ความเข้าใจในหน้าที่และสามารถจัดการปัญหาได้ดี บุคลากรปฏิบัติงานอย่างรอบคอบและป้องกันความผิดพลาดในการทำหน้าที่เสมอ ประโยชน์ของความวิมังสา คือช่วยทำให้บุคลากรมีการตรวจสอบแก้ไขงานให้ถูกต้องอยู่เสมอ

สรุปได้ว่า หลักอิทธิบาทธรรมเป็นแนวทางช่วยเพิ่มประสิทธิภาพของงานในเทศบาล อย่างดียิ่ง ส่วนใหญ่บุคลากรรู้จักหลักธรรมอิทธิบาทแล้วแต่อาจต้องเสริมสร้างความเข้าใจหลักธรรมแต่ละข้อให้ชัดเจนเพื่อให้สามารถปรับภารกิจงานในหน้าที่ของแต่ละฝ่าย แต่ละคนให้สอดคล้องกับหลักธรรมอิทธิบาท ที่สำคัญต้องเน้นให้เจ้าหน้าที่ทุกคนมีจิตคิดบริการรู้สึกมีเกียรติที่เป็นฝ่ายให้บริการ และให้ความสะดวกต่อประชาชน และมีความสุขเมื่อผู้รับบริการได้รับความสำเร็จกลับไป

๖. อภิปรายผลการวิจัย

การอภิปรายผลการวิจัยในครั้งนี้ จะกล่าวถึงปัจจัยส่วนบุคคลและอิทธิบาทธรรมกับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรเทศบาลในอำเภอเมืองพิจิตร จังหวัดพิจิตร โดยผู้วิจัยจะกล่าวถึงประเด็นที่สำคัญและน่าสนใจและนำมาอภิปรายผล ดังนี้

๖.๒.๑ ปัจจัยส่วนบุคคลที่มีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรเทศบาลในอำเภอเมืองพิจิตร จังหวัดพิจิตร

การศึกษาวิจัย พบว่าปัจจัยส่วนบุคคลทุกด้าน คือ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ระยะเวลาในการดำรงตำแหน่ง ตำแหน่ง และรายได้ต่อเดือน ไม่มีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการ

ปฏิบัติงานของบุคลากรเทศบาล ในอำเภอเมืองพิจิตร จังหวัดพิจิตร ทั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัย โดยเมื่อแยกพิจารณาเป็นรายด้านมีประเด็นนำมาอภิปรายได้ ดังนี้

๑) ด้านเพศ จากการศึกษาวิจัยพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรเทศบาล ในอำเภอเมืองพิจิตร จังหวัดพิจิตร ด้านเพศโดยใช้สถิติ χ^2 ได้ค่าเท่ากับ ๒.๑๗๕ และค่า Sig. = 0.๓๓๗ จึงสรุปได้ว่า เพศไม่มีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรเทศบาลในอำเภอเมืองพิจิตร จังหวัดพิจิตร ดังนั้น จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชาตรี แนวจำปา ได้วิจัยเรื่อง “การประยุกต์ใช้อิทธิบาทธรรม ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรสำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กรุงเทพมหานคร” ผลการศึกษาพบว่า บุคลากรมีการประยุกต์ใช้อิทธิบาทธรรม ได้แก่ ด้านฉันทะ ด้านวิริยะ ด้านจิตตะ และด้านวิมังสา ในการปฏิบัติหน้าที่โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน อยู่ในระดับมาก สำหรับการประยุกต์ใช้อิทธิบาทธรรม ด้านวิมังสา ในการปฏิบัติหน้าที่อยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อเปรียบเทียบการประยุกต์ใช้อิทธิบาทธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลพบว่า บุคลากรที่มีเพศระดับการศึกษา และตำแหน่ง ที่ต่างกัน มีการประยุกต์ใช้อิทธิบาทธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ ส่วนบุคลากรที่มีอายุและรายได้ ต่อเดือนต่างกัน มีการประยุกต์ใช้อิทธิบาทธรรม ในการปฏิบัติหน้าที่ โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ ๐.๐๑ จึงยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้[□]

๒) ด้านอายุ จากการศึกษาวิจัยพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรเทศบาลในอำเภอเมืองพิจิตร จังหวัดพิจิตร ด้านอายุโดยใช้สถิติ χ^2 ได้ค่าเท่ากับ ๗.๙๕๙ และค่า Sig. = ๐.๒๔๑ จึงสรุปได้ว่า อายุไม่มีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรเทศบาลในอำเภอเมืองพิจิตร จังหวัดพิจิตร ดังนั้น จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระลอน เขมจิตโต (แก) ได้ทำวิจัยเรื่อง “การนำหลักอิทธิบาทธรรม มาใช้ในการดำเนินชีวิตของนักศึกษาวิทยาลัยการอาชีวชนครศรีธรรมราช ตำบลนาสาร อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช” ผลการวิจัยพบว่า ๑) การนำหลักอิทธิบาทธรรม มาใช้ในการดำเนินชีวิตของนักศึกษาวิทยาลัยการอาชีวชนครศรีธรรมราช ตำบลนาสาร อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านจิตตะ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา ได้แก่ ด้านวิริยะ ส่วนด้านฉันทะและด้านวิมังสา มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ตามลำดับ เมื่อพิจารณาโดยจำแนกตามเพศ อายุ ประเภทวิชา และรับชั้นปี พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ๒) ผลการเปรียบเทียบการนำหลักอิทธิบาทธรรมมาใช้ในการดำเนินชีวิตของนักศึกษาวิทยาลัยการอาชีวชนครศรีธรรมราช ของนักศึกษาวิทยาลัยการอาชีวชนครศรีธรรมราช ตำบลนาสาร อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราชพบว่า นักศึกษาที่

[□] ชาตรี แนวจำปา, “การประยุกต์ใช้อิทธิบาท ๔ ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรสำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กรุงเทพมหานคร”, วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๑).

มีอายุต่างกัน มีการนำหลักอิทธิบาทธรรม มาใช้ในการดำเนินชีวิต แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ ส่วนนักศึกษาที่เพศ ประเภทวิชา และระดับชั้นปีต่างกัน มีการนำหลักอิทธิบาทธรรม มาใช้ในการดำเนินชีวิต ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ๓) ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาการนำหลักอิทธิบาทธรรม มาใช้ในการดำเนินชีวิตของนักศึกษา วิทยาลัยการอาชีพ นครศรีธรรมราช ตำบลนาสาร อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช กลุ่มตัวอย่างได้เสนอแนะปัญหามากที่สุดได้แก่ ด้านฉันทะ เรื่องไม่ชอบการค้นคว้าหาความรู้ด้วยตัวเอง ไม่เข้าเรียนในรายวิชาที่ตัวเองไม่ชอบ ส่วนข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางแก้ไขการนำหลักอิทธิบาทธรรม มาใช้ในการดำเนินชีวิต กลุ่มได้เสนอแนะแนวทางแก้ไขมากที่สุดได้แก่ ด้านฉันทะ เรื่องวิทยาลัยควรมีสื่อหรือแหล่งการเรียนรู้ที่น่าสนใจและหลากหลายควรให้นักศึกษาได้เรียนในสาขาวิชาที่ถนัดจริงๆ □

๓) ด้านระดับการศึกษา จากการศึกษาวิจัยพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรเทศบาลในอำเภอเมืองพิจิตร จังหวัดพิจิตร ด้านระดับการศึกษาโดยใช้สถิติ χ^2 ได้ค่าเท่ากับ ๖.๑๑๙ และค่า Sig. = ๐.๔๑๐ จึงสรุปได้ว่า ระดับการศึกษาไม่มีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรเทศบาลในอำเภอเมืองพิจิตร จังหวัดพิจิตร ดังนั้น จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ พระครูสังฆรักษ์ธรรมภพ สุภโท (จำปาเทศ) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “การพัฒนาประสิทธิภาพการปฏิบัติงานตามหลักอิทธิบาทธรรมของบุคลากรเทศบาลตำบลเขาทราย อำเภอทับคล้อ จังหวัดพิจิตร” ผลการวิจัยพบว่า การพัฒนาประสิทธิภาพการปฏิบัติงานตามหลักอิทธิบาทธรรม ของบุคลากรเทศบาลตำบลเขาทราย อำเภอทับคล้อ จังหวัดพิจิตร พบว่า ทุกด้านโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งแสดงให้เห็นว่า บุคลากรมีความพอใจและความสนใจ ความเพียรพยายามมีการเอาใจใส่ในการปฏิบัติหน้าที่และมีการพิจารณาไตร่ตรองพอสมควร ในการปฏิบัติหน้าที่แนวทางการนำหลักอิทธิบาทธรรม มาใช้ในการพัฒนาประสิทธิภาพปฏิบัติงาน บุคลากรเทศบาลทุกคนควรยึดหลักอิทธิบาทธรรม เป็นหลักสำคัญในการปฏิบัติงานนำมาพัฒนาประสิทธิภาพและประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับงานและหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายเกิดเป็นนิสัยส่วนบุคคลในการปฏิบัติงาน ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาบุคลากรให้มีคุณภาพมีประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานและสร้างคุณค่าความน่าเชื่อถือก่อให้เกิดประโยชน์แก่เทศบาลในฐานะที่เป็นหน่วยงานให้บริการสาธารณะแก่ประชาชนในท้องถิ่น^๑

^{*} พระลอน เขมจิตโต (แก), “การนำหลักอิทธิบาท ๔ มาใช้ในการดำเนินชีวิตของนักศึกษาวิทยาลัยการอาชีพนครศรีธรรมราช ตำบลนาสาร อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช” , **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๖).

^๑ พระครูสังฆรักษ์ธรรมภพ สุภโท(จำปาเทศ), “การพัฒนาประสิทธิภาพการปฏิบัติงานตามหลักอิทธิบาท ๔ ของบุคลากรเทศบาลตำบลเขาทราย อำเภอทับคล้อ จังหวัดพิจิตร”, **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต(รัฐประศาสนศาสตร์)**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๖).

๔) ด้านระยะเวลาในการดำรงตำแหน่ง จากการศึกษาวิจัยพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรเทศบาลในอำเภอเมืองพิจิตร จังหวัดพิจิตร ด้านระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งโดยใช้สถิติ χ^2 ได้ค่าเท่ากับ ๘.๓๗๐ และค่า Sig. = 0.๓๙๘ จึงสรุปได้ว่าระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งไม่มีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรเทศบาลในอำเภอเมืองพิจิตร จังหวัดพิจิตร ดังนั้น จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุภาวดี บริกุล ได้ทำวิจัยเรื่อง “ความสัมพันธ์ระหว่างการปฏิบัติตามหลักอิทธิบาทธรรมกับประสิทธิภาพการทำงาน : ศึกษากรณี บริษัท ดุเม็กซ์ จำกัด (ประเทศไทย) พบว่าการปฏิบัติงานตามหลักอิทธิบาทธรรม ของพนักงานบริษัท ดุเม็กซ์ จำกัด (ประเทศไทย) โดยรวมและรายด้าน ได้แก่ ด้านวินัย ด้านจิตตะ และด้านวิมังสา มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากประสิทธิภาพการทำงาน ของพนักงานบริษัท ดุเม็กซ์ จำกัด (ประเทศไทย) โดยรวมและรายด้าน ได้แก่ ด้านการปฏิบัติด้วยความซื่อสัตย์เปิดเผย ด้านการบริการลูกค้า ด้านความเป็นเลิศในทางธุรกิจ ด้านการทำงานเป็นทีม และด้านพัฒนาปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง มีประสิทธิภาพอยู่ในระดับมาก การปฏิบัติงานตามหลักอิทธิบาทธรรม โดยรวมและรายด้าน มีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการทำงานเชิงบวกในระดับสูง^๑

๕) ด้านตำแหน่ง จากการศึกษาวิจัยพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรเทศบาลในอำเภอเมืองพิจิตร จังหวัดพิจิตร ตำแหน่งโดยใช้สถิติ χ^2 ได้ค่าเท่ากับ ๑.๔๔๑ และค่า Sig. = 0.9๖๓ จึงสรุปได้ว่า ตำแหน่งไม่มีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรเทศบาลในอำเภอเมืองพิจิตร จังหวัดพิจิตร ดังนั้น จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ วรฤทัย บุญคงชล ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “ประสิทธิภาพการให้บริการชุมชนตามหลัก อิทธิบาทธรรม ของสำนักงานเขตบางซื่อ กรุงเทพมหานคร” ผลการวิจัยพบว่า ๑) ประสิทธิภาพการให้บริการชุมชนตามหลักอิทธิบาทธรรม ของสำนักงานเขตบางซื่อ กรุงเทพมหานคร ประชาชนมีความคิดเห็นโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน ๒) เปรียบเทียบประสิทธิภาพการให้บริการชุมชนตามหลักอิทธิบาทธรรม ของสำนักงานเขตบางซื่อ กรุงเทพมหานคร จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลได้แก่ สถานะในครอบครัว อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเดือนพบว่า ประชาชนที่มีสถานะในครอบครัว อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพการให้บริการชุมชนตามหลักอิทธิบาทธรรม ของสำนักงานเขตบางซื่อ กรุงเทพมหานคร^๒

^๑ สุภาวดี บริกุล, “ความสัมพันธ์ระหว่างการปฏิบัติตามหลักอิทธิบาท ๔ กับประสิทธิภาพการทำงาน : ศึกษากรณี บริษัท ดุเม็กซ์ จำกัด (ประเทศไทย), วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต (รัฐประศาสนศาสตร์), (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๓).

^๒ วรฤทัย บุญคงชล, “ประสิทธิภาพการให้บริการชุมชนตามหลักอิทธิบาท ๔ ของสำนักงานเขตบางซื่อ กรุงเทพมหานคร”, วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรบัณฑิต (สาขารัฐประศาสนศาสตร์), (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๖).

๖) ด้านรายได้ต่อเดือน จากการศึกษาวิจัยพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรเทศบาลในอำเภอเมืองพิจิตร จังหวัดพิจิตร ด้านรายได้ต่อเดือนโดยใช้สถิติ χ^2 ได้ค่าเท่ากับ ๘.๓๗๐ และค่า Sig. = 0.๓๙๘ จึงสรุปได้ว่า รายได้ต่อเดือนไม่มีความสัมพันธ์กับกับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรเทศบาลในอำเภอเมืองพิจิตร จังหวัดพิจิตร ดังนั้นจึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ จิตราวรรณ ถาวรวงศ์สกุล ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การศึกษากระบวนการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการทำงานของพนักงานระดับ ๒ – ๗ ของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค สำนักงานใหญ่” ผลการศึกษาพบว่า พนักงานระดับ ๒ – ๗ ของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค สำนักงานใหญ่ ที่เป็นผู้ตอบแบบสอบถามที่มีเพศต่างกัน จะมีประสิทธิภาพการทำงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ แต่ถ้าอายุ สถานะ ระดับการศึกษา อัตราเงินเดือน ระดับตำแหน่งงาน หรือระยะเวลาในการปฏิบัติงาน ต่างกัน จะมีประสิทธิภาพการทำงานไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ □□

๖.๒.๒ การปฏิบัติงานตามหลักอิทธิบาทธรรมกับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรเทศบาลตำบลในอำเภอเมืองพิจิตร จังหวัดพิจิตร

การศึกษาวิจัย พบว่าอิทธิบาทธรรมกับที่มีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรเทศบาลตำบลในอำเภอเมืองพิจิตร จังหวัดพิจิตร

ด้านอิทธิบาทธรรมกับโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน ซึ่งแสดงให้เห็นว่าอิทธิบาทธรรมส่งผลเล็กน้อยต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรเทศบาล ทั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัย โดยเมื่อแยกพิจารณาเป็นรายด้านมีประเด็นนำมาอภิปรายได้ ดังนี้

๑) ด้านความฉับไว จากการศึกษาวิจัยพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างอิทธิบาทธรรมกับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรเทศบาลในอำเภอเมืองพิจิตร จังหวัดพิจิตรด้านความฉับไว โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ ข้อค้นพบดังกล่าวแสดงถึง สามารถบริหารงานและเวลาอย่างลงตัวในการปฏิบัติหน้าที่โดยไม่บกพร่องทำงานเสร็จรวดเร็วทันเวลาตามที่ได้รับมอบหมาย ไม่เคยถูกตำหนิเรื่องการทำงานไม่ทันเวลา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พศมน เจตน์ครองสุข ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การประเมินประสิทธิภาพการให้บริการด้านทะเบียนและภาษีรถยนต์ของสำนักงานขนส่งจังหวัดสงขลาแห่งที่ ๒ อำเภอหาดใหญ่” ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพการให้บริการด้านทะเบียนและภาษีรถยนต์ของสำนักงานขนส่งจังหวัดสงขลา แห่งที่ ๒ อำเภอหาดใหญ่ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ดังนั้นประสิทธิภาพการ

□□ จิตราวรรณ ถาวรวงศ์สกุล, “การศึกษากระบวนการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการทำงานของพนักงานระดับ ๒ – ๗ ของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค สำนักงานใหญ่” , วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตร์, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยศิลปากร, ๒๕๕๔).

ให้บริการด้านทะเบียนและภาษีรถยนต์ มุมมองด้านผู้รับบริการ ผู้รับบริการมีความพึงพอใจเกี่ยวกับการให้บริการ ด้านความสะดวก ความรวดเร็ว ความเสมอภาค และความโปร่งใส อยู่ในระดับมาก ประสิทธิภาพการให้บริการด้านทะเบียนและภาษีรถยนต์ มุมมองด้านกระบวนการ มีการลดขั้นตอน การปฏิบัติงาน การลดระยะเวลาในการปฏิบัติงาน และการทำเทคโนโลยีมาใช้ในการปฏิบัติงานอย่างเหมาะสม มีระดับประสิทธิภาพอยู่ในระดับมาก ประสิทธิภาพการให้บริการด้านทะเบียนและภาษีรถยนต์ มุมมองด้านบุคลากร บุคลากรมีจิตสำนึกในการให้บริการที่ดี และมีความรู้ความสามารถในการให้บริการอย่างเหมาะสม มีระดับประสิทธิภาพอยู่ในระดับมาก ประสิทธิภาพการให้บริการด้านทะเบียนและภาษีรถยนต์ มุมมองด้านการเงิน ความคุ้มค่าของการใช้งบประมาณที่ได้รับและสามารถจัดเก็บภาษีได้เพิ่มขึ้นอย่างเหมาะสม มีระดับประสิทธิภาพอยู่ในระดับมาก □□

๒) ด้านความถูกต้องแม่นยำ จากการศึกษาวิจัยพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างอิทธิบาทธรรมกับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรเทศบาล ในอำเภอเมืองพิจิตร จังหวัดพิจิตรด้านความถูกต้องแม่นยำ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ ข้อค้นพบดังกล่าวแสดงถึง สมรรถนะเฉลี่ยในการทำงานในหน้าที่ ทำงานได้อย่างถูกต้องและไม่มีผิดพลาด การทำงานของท่านมีความผิดพลาดท่านมีวิธีการแก้ไขซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พิพัฒน์ จตุรโกมล ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่สืบสวนศึกษาเฉพาะกรณี กองบังคับการตำรวจนครบาลที่ ๙” ผลการวิจัยพบว่า ๑) ระดับประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่สืบสวนของกองบังคับการ ๙ อยู่ในระดับต่ำ ๒) ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานสืบสวนของเจ้าหน้าที่สืบสวนกองบังคับการตำรวจนครบาล ๙ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ ปัจจัยด้านภาวะผู้นำของผู้บังคับบัญชา โอกาสก้าวหน้าในหน้าที่ราชการ ความปลอดภัยในการปฏิบัติหน้าที่สืบสวน สวัสดิการ และประโยชน์เกื้อกูลและปัจจัยด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ □□

๓) ด้านความรู้ จากการศึกษาวิจัยพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างอิทธิบาทธรรมกับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรเทศบาล ในอำเภอเมืองพิจิตร จังหวัดพิจิตรด้านความรู้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ ข้อค้นพบดังกล่าวแสดงถึง ตรวจความเรียบร้อยของงานทุกครั้ง อยู่เสมอ มีความรู้ ตรงกับงานในหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย ใช้ความรู้ความสามารถอย่างเต็มประสิทธิภาพในการทำงาน ซึ่งสอดคล้องกับ

๐๐ พศมน เจตน์ครองสุข, “การประเมินประสิทธิภาพการให้บริการด้านทะเบียนและภาษีรถยนต์ของสำนักงานขนส่งจังหวัดสงขลาแห่งที่ ๒ อำเภอหาดใหญ่”, วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา, ๒๕๕๙).

□□ พิพัฒน์ จตุรโกมล, “การเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่สืบสวนศึกษาเฉพาะกรณี กองบังคับการตำรวจนครบาลที่ ๙”, วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๕๗).

งานวิจัยของมานพ เนียรภาค ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง “ประสิทธิภาพในการดำเนินการปราบปรามยาเสพติดของเจ้าหน้าที่ตำรวจสถานีตำรวจภูธรเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์” ผลการศึกษามีดังนี้ พบว่า ๑) เจ้าหน้าที่ตำรวจมีความคิดเห็นว่าประสิทธิภาพในการดำเนินการปราบปรามยาเสพติดของเจ้าหน้าที่ตำรวจสถานีตำรวจภูธรเมืองนครสวรรค์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.09$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน คือด้านการป้องกัน และด้านการปราบปราม พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน ๒) การเปรียบเทียบ ความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ตำรวจ ต่อประสิทธิภาพในการดำเนินการปราบปรามยาเสพติดของเจ้าหน้าที่ตำรวจสถานีตำรวจภูธรเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ โดยจำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา ระดับ ชั้นยศ และอายุราชการ พบว่า เจ้าหน้าที่ตำรวจมีความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพในการดำเนินการปราบปรามยาเสพติดของเจ้าหน้าที่ตำรวจสถานีตำรวจภูธรเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ ไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ ๓) ปัญหา อุปสรรค ในการดำเนินการปราบปรามยาเสพติด ของเจ้าหน้าที่ตำรวจ สถานีตำรวจภูธรเมืองนครสวรรค์ พบว่าขาดแคลนงบประมาณ สวัสดิการ อุปกรณ์ และเครื่องมือที่ทันสมัย และกำลังพลมีค้อย่างจำกัดและควรได้รับการพัฒนาเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพทั้งด้านความรู้ ทักษะ ความชำนาญ และการใช้เทคโนโลยีใหม่ๆ ปัญหาด้านภาคเอกชนและประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดอยู่ในระดับน้อย – ปานกลาง □□

๔) ด้านประสบการณ์ จากการศึกษามีดังนี้ พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างอิทธิบาทธรรม กับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรเทศบาล ในอำเภอเมืองพิจิตร จังหวัดพิจิตรด้าน ประสบการณ์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ ข้อค้นพบดังกล่าวแสดง ถึง ประสบการณ์ของท่านนำมาใช้ในการทำงานได้มากน้อยเพียงใด ประสบการณ์ของท่านสามารถแนะนำบุคคลอื่นได้ได้มากน้อยเพียงใด ผู้ร่วมงานของท่านยอมรับในประสบการณ์ของท่านหรือไม่ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ มนฤทัย ลาภเฉลิมพงศ์ ศึกษาวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของพนักงานต้อนรับภาคพื้นดินประจำท่าอากาศยานกรุงเทพฯ ของบริษัท การบินไทย จำกัด(มหาชน)” ผลการศึกษามีดังนี้ พบว่า ๑) พนักงานต้อนรับภาคพื้นดินประจำท่าอากาศยานกรุงเทพฯ ของบริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน) โดยภาพรวมมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยในการปฏิบัติงานดังนี้ ลักษณะการปฏิบัติงานและความสัมพันธ์กับเพื่อร่วมงาน มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ส่วนความพึงพอใจในงาน ความก้าวหน้าในการปฏิบัติงาน ความสัมพันธ์กับหัวหน้างานนโยบายและการบริหารงาน และความมั่นคงและความปลอดภัยมีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง ๒) พนักงานต้อนรับภาคพื้นดินประจำท่าอากาศยานกรุงเทพฯ ของบริษัท การบินไทยจำกัด โดยภาพรวมมีความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก

□□ มานพ เนียรภาค, “ประสิทธิภาพในการดำเนินการปราบปรามยาเสพติดของเจ้าหน้าที่ตำรวจสถานีตำรวจภูธรเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์”, *วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต* (รัฐประศาสนศาสตร์), (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๖).

๓) ปัจจัยในการปฏิบัติงาน ได้แก่ ลักษณะการปฏิบัติงาน ความพึงพอใจในงาน ความก้าวหน้าในการปฏิบัติงาน ความสัมพันธ์กับหัวหน้างาน ความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของพนักงานต้อนรับภาคพื้น ประจำท่าอากาศยานกรุงเทพฯ ของบริษัทการบินไทยจำกัด(มหาชน) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัย □□

๕) ด้านความคิดสร้างสรรค์ จากการศึกษาวิจัยพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างอิทธิบาทธรรมกับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรเทศบาล ในอำเภอเมืองพิจิตร จังหวัดพิจิตรด้านความคิดสร้างสรรค์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ ข้อค้นพบดังกล่าวแสดง ถึง ท่านมีความคิดสร้างสรรค์ในการทำงานอย่างดีท่านหาประสบการณ์ใหม่ๆ เสมอในการทำงาน ทางมีกระบวนการคิดในการบริหารงานในหน้าที่ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วณิชส เพ็ญชูช ศึกษาวิจัยเรื่อง “การพัฒนาประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของพนักงาน บริษัท ทีโอที จำกัด(มหาชน) สำนักงานใหญ่” ผลการวิจัยพบว่า การพัฒนาประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของพนักงานในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ปัจจัยส่วนบุคคลอยู่ในระดับมาก ผลการเปรียบเทียบการพัฒนาประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของพนักงาน จำแนกตามลักษณะส่วนบุคคล พบว่า พนักงานที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่างกัน มีความคิดเห็น ในภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๑ เมื่อ □□

๗. ข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัย เรื่อง “ ความสัมพันธ์ระหว่างอิทธิบาทธรรมกับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรเทศบาลในอำเภอเมืองพิจิตร จังหวัดพิจิตร ” ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่าปัจจัยส่วนบุคคลและอิทธิบาทธรรมไม่มีความสัมพันธ์กับ ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรเทศบาลในอำเภอเมืองพิจิตร จังหวัดพิจิตร กล่าวคือ ปัจจัยส่วนบุคคลไม่ส่งผลต่อ ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานทุกด้าน ทั้งนี้ยังมีปัจจัยด้านอื่นที่ควรต้องนำวิเคราะห์แลกำหนดนโยบายเพื่อมาปรับปรุงและป้องกันผลกระทบที่คาดว่าจะเกิดขึ้น ซึ่งผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

□□ มนฤทัย ลาภเฉลิมพงศ์, “ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของพนักงานต้อนรับภาคพื้นประจำท่าอากาศยานกรุงเทพฯ ฯ ของบริษัทการบินไทยจำกัด (มหาชน)”, **ภาคนิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร, ๒๕๔๘).

๐๐ วณิชส เพ็ญชูช, “การพัฒนาประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของพนักงาน บริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน) สำนักงานใหญ่”, **ภาคนิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต** (การตลาด), (บัณฑิตศึกษา : มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี, ๒๕๕๒).

๗.๑ ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

- ๑) ควรมีการกำหนดนโยบายสร้างแรงจูงใจในการทำงานด้วยหลักอิทธิบาทธรรม และหลักธรรมอื่นๆ เช่น จัดโครงการอบรมคุณธรรมด้านการปฏิบัติงาน
- ๒) ควรกำหนดนโยบายการจัดสรรงบประมาณที่ชัดเจนของการได้รับโครงการของแต่ละหมู่บ้านที่เสนอไป
- ๓) ควรกำหนดนโยบายส่งเสริมหน้าที่พลเมืองตามสิทธิและหน้าที่ที่พึงปฏิบัติ
- ๔) ควรกำหนดนโยบายด้านผู้นำชุมชนเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของสมาชิกเทศบาล

๗.๒ ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

- ๑) เทศบาลในอำเภอเมืองพิจิตรควรให้ความรู้ ความเข้าใจและหาแนวทางส่งเสริมให้บุคลากรเห็นความสำคัญของหลักอิทธิบาทธรรม และประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน
- ๒) บุคลากรของเทศบาลทุกด้านควรหันมาใส่ใจการทำงาน โดยมีหลักในการยึดเหนี่ยวโดยเฉพาะหลักอิทธิบาทธรรมเพื่อประสิทธิภาพในการทำงาน
- ๓) คณะผู้บริหารและบุคลากรของเทศบาลเมืองพิจิตร ควรเข้ารับการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาความรู้ เกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของตนในฐานะตัวแทนประชาชน
- ๔) การจัดสรรงบประมาณตามโครงการที่เสนอมา ควรได้รับการจัดสรรให้ทั่วถึง ทั้งนี้ต้องอยู่ในวงเงินงบประมาณที่มีอยู่

๗.๓ ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง “ความสัมพันธ์ระหว่างอิทธิบาทธรรมกับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรเทศบาลในอำเภอเมืองพิจิตร จังหวัดพิจิตร ” ผู้วิจัยขอเสนอแนวทางสำหรับการวิจัยครั้งต่อไปในประเด็นดังต่อไปนี้

- ๑) ควรศึกษาแนวทางการส่งเสริมการเข้าร่วมอบรมการปฏิบัติงานตามหลักอิทธิบาทธรรมของบุคลากรเทศบาลในอำเภอเมืองพิจิตร จังหวัดพิจิตร
- ๒) ควรศึกษาแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรเทศบาลในอำเภอเมืองพิจิตร จังหวัดพิจิตร
- ๓) ควรศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพในรูปแบบประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรเทศบาลในอำเภอเมืองพิจิตร จังหวัดพิจิตร

บรรณานุกรม

- ข้อมูลจากการสอบถามพนักงานเทศบาลทั้ง ๕ แห่ง ในอำเภอเมืองพิจิตร จังหวัดพิจิตร ณ วันที่ ๑๘/มี.ค./๒๕๕๘
จิตราวรรณ ถาวรวงศ์สกุล . “การศึกษากระบวนการขั้นตอนทางการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการทำงาน
ของพนักงานระดับ ๒ – ๗ ของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค สำนักงานใหญ่” . **วิทยานิพนธ์รัฐประศาสน
ศาสตร์**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยศิลปากร, ๒๕๕๔.
- ชาติรี แนวจำปา. “การประยุกต์ใช้อิทธิบาท ๔ ในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
กรุงเทพมหานคร” . **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต** . บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลง
กรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๑.
- นิสิตหลักสูตรปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิตสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตรบัณฑิตวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระครูสังฆรักษ์เกียรติศักดิ์ กิตติปัญโญ, ดร.กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
- พระครูสังฆรักษ์ธณภพ สุภโท(จำปาเทศ) . “การพัฒนาประสิทธิภาพการปฏิบัติงานตามหลักอิทธิบาท ๔
ของบุคลากรเทศบาลตำบลเขาทราย อำเภอทับคล้อ จังหวัดพิจิตร” . **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตร
มหาบัณฑิต(รัฐประศาสนศาสตร์)**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย,
๒๕๕๖.
- พระปลัดสมบัติ จิตติญาณ, ดร.ประธานที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
- พระลอน เขมจิตโต (แก) . “การนำหลักอิทธิบาท ๔ มาใช้ในการดำเนินชีวิตของนักศึกษาวิทยาลัยการอาชีพ
นครศรีธรรมราช ตำบลนาสาร อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช” . **วิทยานิพนธ์พุทธ
ศาสตรมหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๖.
- พศมน เจตน์ครองสุข, “การประเมินประสิทธิภาพการให้บริการด้านทะเบียนและภาษีรถยนต์ของสำนักงานขนส่ง
จังหวัดสงขลาแห่งที่ ๒ อำเภอหาดใหญ่” . **วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต** . บัณฑิตวิทยาลัย :
มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา, ๒๕๔๙.
- พิพัฒน์ จตุรโกมล . “การเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่สืบสวนศึกษาเฉพาะกรณี กองบังคับการ
ตำรวจนครบาลที่ ๙” . **วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต** , (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัย
รามคำแหง, ๒๕๔๗.
- มนฤทัย ลาภเฉลิมพงศ์. “ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของพนักงานต้อนรับภาคพื้นประจำ
ท่าอากาศยานกรุงเทพฯ ของบริษัทการบินไทยจำกัด (มหาชน)” . **ภาคนิพนธ์บริหารธุรกิจ
มหาบัณฑิต**. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร, ๒๕๔๘.
- มานพ เนียรภาค. “ประสิทธิภาพในการดำเนินการปราบปรามยาเสพติดของเจ้าหน้าที่ตำรวจสถานีตำรวจภูธรเมือง
นครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์” . **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต (รัฐประศาสนศาสตร์)** .
บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๖.
- วนิภัส เพ็ญชู. “การพัฒนาประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของพนักงาน บริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน) สำนักงาน
ใหญ่” . **ภาคนิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต**. บัณฑิตศึกษา : มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี, ๒๕๕๒.

- วรฤทัย บุญคงชล . “ประสิทธิภาพการให้บริการชุมชนตามหลักอิทธิบาท ๔ ของสำนักงานเขตบางซื่อ กรุงเทพมหานคร”. **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตร์บัณฑิต** (สาขารัฐประศาสนศาสตร์). บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๖.
- สุภาวดี บริกุล . “ความสัมพันธ์ระหว่างการปฏิบัติงานตามหลักอิทธิบาท ๔ กับประสิทธิภาพการทำงาน : ศึกษากรณี บริษัท ดุเม็กซ์ จำกัด (ประเทศไทย) . **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต** รัฐประศาสนศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๓.